2. Міжнародні моделі регулювання звітності сталого розвитку: аналіз сучасного стану : монографія / В.В. Євдокимов, Д.О. Грицишен, О.О. Гріщенко, О.М. Баришнікова. – Житомир: ЖДТУ, 2013. – 192 с.

3. Свірко С.В. Звітність сталого розвитку як засіб відображення стану економіко-екологічної безпеки підприємства / С.В. Свірко, О.М. Баришнікова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнар. зб. наук. пр. – Вип. 3 (33). – Житомир : ЖДТУ, 2015. – С. 309-324.

4. Guidance on the Strategic Report [Електронний ресурс] // Режим доступу:https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Accounting-and-Reporting-Policy/Guidance-on-the-Strategic-Report.pdf

5. Міжнародний стандарт «Інтегрована звітність» (Integrated Reporting) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-the international-ir-framework.docx_en-us_ru-ru.pdf

УДК 657.222

Ганусич В.О.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту,
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
Макарович В.К.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту,
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
Шеверя Я.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту,
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"

ЕКОЛОГІЧНІ АКТИВИ ЯК ОБ’ЄКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Важливішою складовою сталого розвитку визнається екологічна складова, яка передбачає раціоналізацію процесів природокористування. Для їх достовірної економічної оцінки необхідно розширити коло об’єктів бухгалтерського обліку. Це важливо також для конкретизації та виміру ефекту від застосування природоохоронних заходів. Розгляд екологічних активів в якості нової повноцінної групи об’єктів бухгалтерського обліку дозволить зробити важливий крок для впровадження у практику елементів екологічного обліку та отримувати всебічну інформацію про всі сфери діяльності підприємства, що посилить його соціальну та екологічну відповідальність.

Будь-яке підприємство в процесі своєї діяльності застосовує активи природного походження. Серед таких активів виділяється земля та її надра, водні ресурси, повітря, флора і фауна. У західних нормативних та наукових джерелах вони об’єднані терміном "екологічні активи".

Найбільшого розвитку концепція екологічних активів отримала в рамках Системи еколого-економічних рахунків (System of Environmental-Economic Accounting (SEEA)[1]), яка прийнята в якості міжнародного стандарту Статистичною комісією ООН на сорок третій сесії у березні 2012 року. Це перший статистичний стандарт для еколого-економічного обліку, що пов’язує екологічну статистику з економічною. SEEA описується як супутникова система для Системи національних рахунків (System of National Accounts (SNA) [2]) ООН.

Екологічні активи в Системі еколого-економічних рахунків (SEEA) розглядаються ширше, ніж екологічні активи в Системи національних рахунків (SNA): вони охоплюють всі активи, включаючи ті, які не мають економічних цінностей, але приносять непрямі вигоди від використання для бенефіціарів або просто вигоди від існування, які не можуть бути переведені у теперішню грошову вартість [3].

Виконання бухгалтерським обліком функції інформаційного забезпечення процесу сталого розвитку не можливе без впровадження показників, які потрібні для управління цими процесами. Наразі у вітчизняному законодавстві відсутній термін "екологічні активи", при цьому в обліку підприємств не відображається ряд важливих операцій по їх використанню, зміна їх стану в процесі господарювання та ефект від природоохоронних заходів.

Для правильної інтерпретації екологічних активів треба відрізняти два англійські терміни:

- ecological (екологічний) – прикметник, утворений від іменника ecology (екологія) – наука про взаємодію живих організмів та їх спільнот між собою та навколишнім середовищем;
- environmental – прикметник, утворений від іменника environment – навколишнє середовище.

Прикметник *environmental*, який буквально означає - такий, що відноситься до навколишнього середовища, у більшості словників перекладається як *екологічний.*

Отже під терміном екологічні активи (*environmental assets*) необхідно розуміти об’єкти живої та неживої природи, які застосовуються в господарській діяльності підприємства та зазнають змін в результаті такої діяльності. Серед таких активів виділяється земля та її надра, водні ресурси, повітря, флора і фауна.

Постає питання відповідності екологічних активів визначенню активів, яке наводиться у стандартах бухгалтерського обліку, з метою визнання цього терміну в межах чинного правового поля.

Активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому [1].

Першою з умов визнання активів є здійснення контролю над ними. Більшість природних ресурсів відноситься до об’єктів суспільної власності, отже не відображаються на рахунках бухгалтерського обліку та не включаються у баланс підприємства. Хоча де-факто здійснення виробничих процесів передбачає наявність контролю над природними ресурсами. Потребує врегулювання юридична сторона визначення екологічних активів та прав контролю над ними суб’єктів господарювання. Введення даного терміну на законодавчому рівні дозволить нівелювати правовий вакуум і створить підґрунтя для повноцінного відображення процесів природокористування у бухгалтерському обліку.

Список використаних джерел

1. System of Environmental-Economic Accounting 2012: Central Framework - final, official publication 2012, UN, EC, IMF, OECD and World Bank "System of Integrated Environmental and Economic Accounting", United Nations, European Commission, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development and World Bank 2012, 378 pp. // [Електронний ресурс] Режим доступу - https://unstats.un.org/unsd/envaccounting/seeaRev/SEEA_CF_Final_en.pdf

2. EC, IMF, OECD, UN & World Bank "System of National Accounts 2008". European Commission, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, New York, Dec. 2009, 1993, lvi + 662 pp. // [Електронний ресурс] Режим доступу - https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf

3. United Nations, European Commission, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, World Bank , 2005, Handbook of National Accounting: Integrated Environmental and Economic Accounting 2003, Studies in Methods, Series F, No.61, Rev.1, Glossary, United Nations, New York, 7.92. // [Електронний ресурс] Режим доступу - https://unstats.un.org/unsd/envaccounting/seea2003.pdf

4. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999р № 996-XIV із змінами та доповненнями.

УДК 657.471

Герасимович І.А.,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Герасимович А.М.,
д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту,
Ніжинський агротехнічний інститут

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ІНЖИНІРИНГ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Новий прорив у світі науково-технічної революції, з 80-х років XX століття, викликав необхідність в зміні пріоритетів об'єктів управління сучасного підприємства, шляхом диференціації «центрів відповідальності» на бізнес-процеси, які насправді у виробничій діяльності споживають ресурси, а не статті собівартості, а у фінансовій – формують ризики, резерви, ліквідність, платоспроможність тощо.

Як свідчить світова практика, забезпечити інформацією про поведінку бізнес-процесів може тільки новий механізм – бухгалтерський інжиніринг, як складова управлінського обліку. Він представляє собою: окремі об'єкти обліку (бізнес-процеси): у виробничої діяльності – як синтез бюджетування